

RESPUBLIKINĖS NEFORMALIOJO IR BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ STEAM KŪRYBINIŲ KONSTRUKCIJŲ PARODOS-KONKURSO „VĖJO INŽINIERIAI” NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Respublikinės neformaliojo ir bendrojo ugdymo įstaigų kūrybinių konstrukcijų parodos-konkurso „Vėjo inžinieriai” nuostatai reglamentuoja parodos-konkurso tikslą, uždavinius, dalyvius, kūrybinių darbų pateikimo, organizavimo, vertinimo ir apdovanojimo tvarką.
2. Kūrybinių konstrukcijų paroda-konkursas „Vėjo inžinieriai” organizuojamas nuo 2025 rugsėjo 26 d. iki 2025 m. lapkričio 28 d.
3. Konkurso-parodos rengėjai ir vykdytojai: Šiaulių „Aušros“ muziejaus padalinys – Žaliūkių malūnininko sodyba-muziejus, Architektų g. 73, Šiauliai, LT- 78171, el .p. etnografija@ausrosmuziejus.lt ir Šiaulių techninės kūrybos centras, Stoties 11, LT-77156, el. p. rastine@siauliaitech.lt, tel. 041 523965.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. **Tikslas** – Skatinti mokinius pažinti senąsias technologijas, tyrinėti lietuvišką kultūros paveldą ir kūrybiškai interpretuoti senovinių vėjo malūnų veikimo principus, ugdati inžinerinius bei meninius gebėjimus.
5. **Uždaviniai:**
 - Supažindinti mokinius su senųjų vėjo malūnų paskirtimi ir reikšme bendruomenės gyvenime.
 - Skatinti domėjimąsi inžinerija ir mechanikos principais, pritaikant juos praktiniame prototipo kūrime.
 - Sudaryti sąlygas kūrybiškai interpretuoti malūnų formą, medžiagas ir estetiką, išlaikant pagrindinę jų funkciją.
 - Puoselėti kultūrinį paveldą, siejant jį su šiuolaikinėmis ugdymo formomis.
 - Ugdyti mokinių bendradarbiavimo, problemų sprendimo ir saviraiškos įgūdžius, pristatant savo idėjas vaizdo formatu.
6. **Konkurso tema** – mokiniai kviečiami sukurti **senovinio malūno prototipą** ir trumpame **1–3 min. vaizdo įrašė** pademonstruoti jo veikimą. Svarbiausia – parodyti, kaip sukasi sparnai ir kaip jie siejasi su malūno „širdimi“ – grūdų malimo procesu (simboliniu ar tikru). Malūno konstrukcija gali būti iš įvairių

medžiagų (LEGO, įvairus konstruktoriai, kartonas, plastikas, gamtinės medžiagos, mediena, molis, metalas ir t.t.).

III. AMŽIAUS GRUPĖS IR UŽDUOTIES LYGIAI

7. Konkurse-parodoje kviečiami dalyvauti Lietuvos Respublikos neformaliojo ir bendrojo ugdymo įstaigų ugdytiniai.
8. Konkurso dalyvių tikslinės grupės:

1-4 klasės

5-8 klasės

9-12 klasės

9. 1–4 klasės

Užduotis - sukurti malūno prototipą, kurio sparnai sukasi (rankiniu būdu sukant, pučiant orą, pasitelkiant ventiliatorių ar kitą paprastą būdą).

- Malimo procesas nebūtinai, užtenka parodyti, kad sparnai sukasi.
- Pavyzdžiai:
 - Kartoninis ar plastilino malūnas, kurio sparnai pritvirtinti prie pagaliuko ir sukasi pučiant.
 - LEGO ar konstruktoriaus detalėmis sukurtas malūnas, kurio sparnus galima pasukti ranka.
 - Medinukas ar popierinis malūnelis, įtvirtintas ant ašies, kuris sukasi nuo oro srovės.
- Akcentas: kūrybiškumas, spalvingumas, graži forma, įdomi idėja.

10. 5–8 klasės

Užduotis - parodyti, kad sparnų judesys perduodamas į vidų (pavyzdžiui, sukasi ašis ar mechanizmas).

- Malimo procesas gali būti simbolinis – nebūtina malti tikrų grūdų, galima panaudoti birias medžiagas ar paprastą imitaciją.
- Pavyzdžiai:
 - Sukant sparnus, į vidų juda „girnų“ – dvi plokštelės, tarp kurių sutrupinami sausainiai ar ryžiai.
 - Sparnų judesys suka nedidelę ašį, prie kurios pritvirtintas dekoratyvus elementas (pvz., sukasi vidinis akmenukas ar girnų imitacija).
 - Iš plastiko buteliuko padaryta talpa, iš kurios, sukant sparnus, byra smėlis ar kruopos – taip simbolizuojamas malimo procesas.
- Akcentas: išradingumas, aiškiai parodytas judesio perdavimas, techninis paprastumas.

11. 9–12 klasės

- Užduotis - sukurti malūno prototipą, kuris ne tik suka sparnus, bet ir bent minimaliai atlieka malimo funkciją.
- Malimo procesas turi būti suprantamas žiūrint vaizdo įrašą – galima naudoti grūdų ar kitų birių medžiagų imitaciją.
- Pavyzdžiai:
 - Sparnai suka ašį, kuri suka dvi plokšteles („girnų“) ir tarp jų sutrinami ryžiai ar pupelės.
 - Malūne įtaisytas paprastas mechanizmas (pvz., LEGO krumpliaračiai ar pagaliukai), leidžiantis parodyti, kaip jėga perduodama iš išorės į vidų.
 - Sukantis sparnams, viduje byra biri medžiaga (pvz., smėlis, kruopos) – vizualiai demonstruojant malimo procesą.
- Akcentas: techninis tikslumas, konstrukcijos logika, istorinio malūno veikimo principo

atkūrimas (pvz., sparnai → ašis → girmos).

IV. PARODOS DARBŲ PATEIKIMAS IR ORGANIZAVIMO TVARKA

12. Konkursas-paroda vyks nuo 2025 rugsėjo 26 d. iki 2025 m. lapkričio 28 d. tokiais etapais:

- Darbų siuntimas: **2025 m. spalio 1 d. – lapkričio 17 d. 12.00 val.** (imtinai);
- Darbų vertinimas: **2025 m. lapkričio 18-27 d.**
(komisija renka 1-3 vietas, trys amžiaus kategorijos)
- Nugalėtojų paskelbimas: 2025 m. lapkričio 28 d.

13. Norintys dalyvauti konkurse-parodoje **iki 2025 m. lapkričio 17 d. 12.00 val.** atsiunčia mokinių konstrukcijų vaizdo įrašą, **laiške nurodant įstaigą, vaiką konkursui ruošusio pedagogo vardą, pavardę, dalyvio vardą, pavardę.**

14. Reikalavimai kūrybiniais darbams:

- Dalyviai pateikia **1–3 min. trukmės vaizdo įrašą.**
- Įrašė būtina parodyti – prototipą iš visų pusių, kaip sukasi sparnai, kaip sparnų judesys perduodamas į vidų (pagal amžiaus grupės lygį), malimo proceso imitaciją (jei tai numatyta).
- Papildomai galima trumpai papasakoti, iš kokių medžiagų sukurtas malūnas ir kokia buvo idėja.
- Darbai siunčiami šiuo el. adresu: etnografija@ausrosmuziejus.lt**
Elektroninio laiško temos laukelyje būtina įrašyti: Konkursui „Vėjo inžinieriai”.
- Parodai pateikiamos individualios arba grupinės mokinių konstrukcijų vaizdo įrašai.**
- Grupei laimėjus prizinę vietą įteikiamas vienas prizas komandai, ne kiekvienam individualiai.

15. Konkurso nuostatai ir rezultatai skelbiami Šiaulių techninės kūrybos centro svetainėje www.siauliaitech.lt, Šiaulių techninės kūrybos centro Facebook paskyroje (<https://www.facebook.com/siauliaitech>), Žaliūkių malūnininko sodybos – muziejaus Facebook paskyroje (<https://www.facebook.com/zaliukiumalunas>)

V SKYRIUS VERTINIMAS

16. Darbus vertins Šiaulių Aušros muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtinta komisija (toliau – Komisija).

17. Darbai, pateikti vėliau, nei numatyta šių Nuostatų 12 punkte, vertinami nebus.

18. Bus išrinktos trys prizinės vietos kiekvienoje amžiaus kategorijoje (viso 9 nugalėtojai).

19. Parodos-konkurso nugalėtojai, vertinimo komisijos sprendimu, apdovanojami prizais, elektroniniais diplomais, o kiti dalyviai – elektroniniais padėkos raštais.

20. Organizatorių sudaryta vertinimo komisija išrinks I–III vietų nugalėtojus pagal šiuos kriterijus:

1–4 klasės (pradinukai)

- Sparnų judėjimas – ar sparnai sukasi, ar parodyta jų veikimo logika.
- Kūrybiškumas – originali idėja, fantazijos panaudojimas, netikėti sprendimai.
- Estetika – spalvingumas, tvarkingumas, vizualiai patrauklus pateikimas.

5-8 klasės

- Judėjimo perdavimas į vidų – ar sparnų sukimasis turi aiškų mechaninį ryšį su malūno vidumi.

- Funkcijos demonstracija – ar pademonstruotas bent simbolinis malimo procesas (byra smėlis, trupinami sausainiai ir pan.).
- Išradingumas – netikėti sprendimai, kūrybiškas požiūris į konstrukciją.
- Estetika – tvarkingas, apgalvotas ir patrauklus prototipo pateikimas.

9-12 klasės

- Inžinerinis tikslumas – aiškiai matomas mechanizmo veikimas: sparnai → ašis → garnos.
- Funkcionalumas – ar prototipas bent minimaliai atlieka malimo procesą (pvz., sumala ar sutrupina medžiagą).
- Kūrybinė interpretacija – originalumas, meniniai elementai, istorinių detalių įtraukimas.
- Techninis išbaigtumas – konstrukcijos stabilumas, detalių suderinimas, veikimo aiškumas.

21. Komisija pasilieka teisę skirti papildomas nominacijas.

22. Diplamai ir padėkos raštai bus siunčiami registracijos metu nurodytu el. paštu. Mokytojai, parengę mokinius konkursui-parodai ir iki 2025 m. **lapkričio 17 d.** 12 val. atsiuntę darbus gaus Šiaulių techninės kūrybos centro direktoriaus kvalifikacijos tobulinimo pažymą.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Konkurso organizatoriai turi teisę neeksponuoti kūrinių, įtariant plagiatą, ar neatitinkančių nuostatų reikalavimų.

24. Organizatoriai turi teisę konkursui atsiųstus darbus – nurodę jų autorystę – naudoti leidžiant leidinius, konkursui viešinti (plakatai, katalogai, periodinė spauda ir kt.) ir publikuoti internetinėje erdvėje.

25. Už darbų panaudojimą autoriams honoraras nemokamas, kūriniu naudojamosi be atskiuro autoriaus sutikimo.

26. Darbų atsiuntimas organizatoriams – laikomas autorių sutikimu su sąlygomis, išdėstytomis šiuose nuostatuose.

27. Konkurso-parodos sumanytojai ir organizatoriai – Šiaulių techninės kūrybos centras ir Žaliūkių malūnininko sodyba-muziejus. Rėmėjas – Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

29. Konkurso-parodos koordinatorius – Rimvydas Tamulaitis, tel. +37068612486, el. paštas rimvydas.tamulaitis@gmail.com